

CE-märkning av personlig skyddsutrustning

Regler för EU och Sverige

De regler som gäller i dag infördes när Sverige gick med i EES och senare i EU. EU:s produktdirektiv om personlig skyddsutrustning 89/686 med ändringsdirektiv har överförts till svenska regler genom Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS1996:7), Utförande av personlig skyddsutrustning.

Arbetsmiljöverkets och Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter kan beställas hos verkets Publikationsservice, tel 08-730 97 00, fax 08-735 85 55. De finns också på verkets hemsida www.av.se

CE-märket

CE-märkning kan enkelt beskrivas som ett ”pass” för att utrustningen fritt ska få säljas inom och mellan alla EES-länder. Har en personlig skyddsutrustning bedömts uppfylla säkerhetskraven och CE-märkts i ett EES-land ska det således fritt få exporteras och säljas i ett annat EES-land.

Från och med 1 juli 1995 ska all personlig skyddsutrustning som släpps ut på marknaden, dvs lämnar tillverkare eller importör (från tredje land), vara CE-märkt.

Sådan personlig skyddsutrustning som släppts ut på marknaden före den 1 juli 1995 och uppfyllde Arbetarskyddsstyrelsens gamla regler, får användas även om den inte är CE-märkt.

Föreskrifter om krav för CE-märkning

Föreskrifterna i AFS 1996:7, Utförande av personlig skyddsutrustning täcker personlig skyddsutrustning som bärs eller hålls av en person och som skyddar mot en eller flera hälsorisker. Föreskrifterna gäller även utrustning för privat bruk. Föreskrifterna innehåller:

- Allmänna krav – t ex ergonomi, skyddsnivåer, komfort samt information (bruksanvisningar) som ska tillhandahållas av tillverkaren.
- Kompletterande krav – t ex åldring, synfält, risk för upphakning
- Krav för särskilda risker – t ex skydd mot skadligt buller, hetta, strålning och farliga ämnen.

Kategorier

Föreskrifterna om utförande av personlig skyddsutrustning (AFS 1996:7) delar in personlig skyddsutrustning i tre olika kategorier beroende på graden av risk de är avsedda att skydda emot. Ju högre risk utrustningen ska skydda mot, ju mer omfattande certifieringsprocedur krävs.

Enklare skydd - kategori I

Personlig skyddsutrustning av enkelt slag. Utrustningar hamnar i den här kategorin när tillverkaren kan utgå ifrån att användaren själv kan bedöma skyddsnivån mot de minimala riskerna och kan identifiera dessa i god tid. T ex trädgårdshandskar, diskhandskar, solglasögon och kläder mot normala klimatfaktorer för arbetslivet.

För produkter i kategori I ska tillverkaren eller dennes representant:

- sammanställa teknisk dokumentation (se bilaga 2 AFS 1996:7) som visar att produkten uppfyller de grundläggande kraven
- upprätta en försäkran om överensstämmelse (se bilaga 5 AFS 1996:7) som tillsynsmyndigheten kan begära in för kontroll
- CE-märka

Vanligaste skydden - kategori II

Personlig skyddsutrustning som varken är enkel eller komplicerad. Hit hör den största delen av de utrustningar som används i arbetslivet. T ex hjälmar, ögonskydd, skor, handskar och skyddskläder mot vanliga risker samt samtliga hörselskydd.

För produkter i kategori II ska tillverkaren eller dennes representant:

- sammanställa teknisk dokumentation (se bilaga 2 AFS 1996:7) som visar att produkten uppfyller de grundläggande kraven
- lämna utrustningen till ett anmält organ för typkontroll
- upprätta en försäkran om överensstämmelse (se bilaga 5 AFS 1996:7) som tillsynsmyndigheten kan begära in för kontroll
- CE-märka

Ett anmält organ utfärdar typkontrollintyg (certifikat)

Komplicerad utrustning - kategori III

Komplicerad utrustning som är avsedd att skydda mot livsfara eller allvarlig bestående skada där användaren inte själv kan upptäcka risken i tid. T ex andningsskydd, fallskydd och utrustning som ska skydda mot extrem värme över 100° C, extrem kyla under -50° C, elektriska risker, kemikalier och joniserande strålning.

För produkter i kategori III ska tillverkaren eller dennes representant:

- sammanställa teknisk dokumentation (se bilaga 2 AFS 1996:7) som visar att produkten uppfyller de grundläggande kraven
- lämna utrustningen till ett anmält organ för typkontroll
- upprätta försäkran om överensstämmelse (se bilaga 5 AFS 1996:7) som tillsynsmyndigheten kan begära in för kontroll
- låta ett anmält organ utföra tillverkningskontroll enligt modell A eller B (se bilaga 4 AFS 1996:7)

- CE-märka, och lägga till i märkningen det anmälda organets identitetsnummer t.ex. CE 0123

Ett anmält organ utfärdar typkontrollintyg samt kontrollerar jämn kvalitet i produktionen genom tillverkningskontroll av färdiga produkter eller kontroll av tillverkningsprocessen.

Vilken kategori?

Det kommer ofta frågor till oss på Arbetsmiljöverket om vilken kategori en speciell produkt tillhör. Samma frågeställningar diskuteras även i andra länder. Därför har en speciell lista utarbetats inom EU, och som kan vara till hjälp när kategoritillhörighet bestäms. Listan finns under http://europa.eu.int/comm/enterprise/mechan_equipment/ppe/usefulfacts.pdf

Anmälda organ

Ett anmält organ (eng. notified body) är ett organ som utfärdar typkontrollintyg (certifikat). Bestämmelser om detta finns i 3 och 4 §§ lagen (1992:1119) om teknisk kontroll, eller i motsvarande bestämmelse i något annat land inom EES.

I Sverige är det SWEDAC som utser anmälda organ. De ska också kunna lämna information om vilka som är anmälda organ i andra EES-länder, eftersom man kan anlita vilket anmält organ man vill inom hela EES.

SWEDAC, Box 878, 501 15 Borås Tel 033-17 77 00 Fax 033-10 13 92
eller
SWEDAC, Box 2231, 103 15 Stockholm Tel 08-402 00 70 Fax 08-791 89 29
<http://www.swedac.se>

Sverige har ett anmält organ inom området personlig skyddsutrustning:

- Sveriges provnings- och forskningsinstitut SP, Borås – för fallskydd, hjälmar och skyddskläder (varselklädsel, sågningsskydd, kemskydd, hetta och brand).
Tel 033-16 50 00 Fax 033-13 83 81 www.sp.se

Harmoniserade standarder

För att visa att de grundläggande säkerhetskraven i föreskrifterna och direktivet uppfylls kan harmoniserade standarder användas. CEN/CENELEC (European Committee for Standardization, Brussels) har därför fått i uppdrag att utarbeta sådana. Men det går också att prova direkt efter grundkraven i föreskrifterna.

En standard innehåller fordringar och provningsmetoder, krav på hur produkterna ska märkas utöver CE-märke och vad som bör finnas med i bruksanvisningen utöver vad som anges i föreskrifterna.

För personlig skyddsutrustning kommer ca 200 standarder att utarbetas, av vilka en stor del redan är färdiga. Färdiga standarder kan köpas från SIS Förlag AB. Förfrågningar angående pågående standardiseringsarbete om personlig skyddsutrustning, kan ställas till SIS, Swedish Standard Institute.

SIS
118 80 Stockholm
Tel 08-555 520 00
Fax 08-555 520 01
www.sis.se

SIS Förlag
118 80 Stockholm
Tel 08-555 523 00
Fax 08-555 523 01
www.sisforlag.se

.Ansvar

Tillverkaren eller dennes representant ansvarar för:

- att den personliga skyddsutrustningen uppfyller de grundläggande kraven som anges i föreskrifterna
- att CE-märkningen följer gällande regler
- att bruksanvisning på svenska finns

Regler för CE-märket

Tillverkaren eller dennes representant ska själv CE-märka utrustningen utifrån de krav som finns för de olika kategorierna. Märkningen ska ske på ett sådant sätt att den blir väl synlig, lättläst och beständig. Märke som lätt kan förväxlas med CE-märkningen får inte användas. CE-märkning ska finnas på varje produkt som tillverkas. Om detta inte är möjligt på grund av produktens egenskap får CE-märket anbringas på emballaget. Hur CE-märkning ska gå till anges i lagen om CE-märkning, (SFS 1992:1534 med ändringar 1994:1588).

Kontroll

Tillsynsmyndigheten ska genom så kallad marknadskontroll kontrollera att produkterna uppfyller säkerhetskraven, att bruksanvisning finns och att märkningen är riktig. För personlig skyddsutrustning som används i arbetslivet är Arbetsmiljöverket tillsynsmyndighet och för produkter för privat bruk är Konsumentverket tillsynsmyndighet.

Konsumentverket
118 87 Stockholm
Tel 08-429 05 00 Fax 08-429 89 00
www.konsumentverket.se

